

ΣΚΑΚΙ: Πνευματικές Ενασχολήσεις Η ιστορία του σκακιού

της Μαίρης Βασιλακάκη

Η προέλευση των διαφόρων παιγνιδιών έχει μεγάλη σημασία γιατί αντανακλούν τον πολιτισμό κάθε λαού. Ειδικότερα όσον αφορά στο σκάκι, η σημασία αυτή είναι ακόμη μεγαλύτερη, δεδομένου ότι είναι το δημοφιλέστερο πνευματικό άθλημα στον κόσμο.

Πολλές δεκάδες βιβλία και μελέτες έχουν γραφτεί σχετικά με την καταγωγή του. Η λέξη σκάκι προέρχεται από την ιταλική scacco η οποία τελικά προέρχεται από το περσικό σαχ και σάχης.

Παιχνίδια σχετιζόμενα με το σκάκι, παί-

ζονταν ήδη από τη μακρινή αρχαιότητα, από την Ελλάδα και την Αίγυπτο ως και την Κίνα. Όλες οι χώρες που βρίσκονται σε αυτήν την περιοχή, διεκδικούν την καταγωγή του παιχνιδιού. Ένα τέτοιο παιχνίδι είχε φτάσει και στους Κέλτες ήδη πριν την Ρωμαϊκή κατάκτηση.

Το σκάκι, είχε ήδη αποκτήσει την τελική σύγχρονη του μορφή στην δυτική Ευρώπη τον 15ο αιώνα. Οι μεταβολές των κανόνων τους τελευταίους πέντε αιώνες, έχουν γενικά να κάνουν με τη διαιτησία των αγώνων και όχι με το ίδιο το παιχνίδι.

Πολύ αρχαιότερα στο Βυζάντιο, παιζόταν μια παραλλαγή του παιχνιδιού, το γνωστό ζατρίκιον. Το παιχνίδι αυτό, πιθανότατα ήρθε κατευθείαν από τους Πέρσες. Μάλιστα η λέξη ζατρίκιον, ετυμολογείται από την αρχαία περσική shatranj που σημαίνει "βασιλικό παιχνίδι" (αυτό λογικά ερμηνεύεται από τον ιδιαίτερο ρόλο του βασιλιά στο παιχνίδι και όχι "επειδή παιζόταν από βασιλιάδες").

Ο πίνακας αυτός μας έρχεται από την Ολλανδία και είναι του 1510. Ο ζωγράφος είναι ο **Lucas van Leyden**. Μας δείχνει μια μορφή σκακιού που παιζόταν πολύ εκείνη την εποχή, το σκάκι courier όπως ονομαζόταν.

Βλέπουμε ότι το σκάκι, έχει αφήσει τα ίχνη του σε κάθε ιστορική περίοδο.

Ο προβληματισμός ωριμάζει τη σκέψη και την αποφασιστικότητα. Όλοι οι συνδυασμοί της παρτίδας παλεύουν στο μικρό κεφαλάκι. Αγώνες στο ΤΕΙ Κρήτης.

ranga) περίπου του 600 μ.Χ., αλλιώς οι αποδείξεις θεωρούνται πια αδύναμες. Ακόμα και έτσι, η Ινδία είναι πολύ δημοφιλής υπόθεση για την καταγωγή του σκακιού.

Ενδιαφέρον παρουσιάζει το γεγονός ότι από το αραβικό σκάκι οι κινήσεις του ίππου, του πύργου, του βασιλιά και σε μεγάλο βαθμό των πιονιών παραμένουν αναλλοίωτες. Οι Άραβες κατασκεύαζαν

Ηρακλειώτες φοιτητές μας και μέλη του ΤΕΙ και του Σκακιστικού Ομίλου Ηρακλείου στο τουρνουά «εις μνήμη Καραπάνου», στην Άμφισσα 2009.

επίσης και σκακιστικά προβλήματα. Οι βασικές μεταβολές που υπέστη το σκάκι, είναι η κίνηση της βασίλισσας (η οποία στο σύγχρονο σκάκι έγινε πανίσχυρη), η κίνηση του αξιωματικού, η δυνατότητα των πιονιών να κινηθούν κατά δύο τετράγωνα στην πρώτη τους κίνηση, καθώς και το ροκέ.

Ο πύργος αρχικά συμβόλιζε τα άρματα, αλλιώς με κάποιον τρόπο φαίνεται να συνδέθηκε και με τους πολιορκητικούς πύργους.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

Δύο σχετικά εύκολοι συνδυασμοί από παλιότερες παρτίδες:

Gerstner-Korneev, Ουμπέντα 2000

Τα Λευκά έχουν μια κίνηση που τους εξασφαλίζει άμεσα τη νίκη.

Emms-Arkeil, Λονδίνο 1994

Τα Λευκά κάνουν ματ.

